

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Planenheten
Nacka kommun
131 81 Nacka

2017-06-16

Yttrande över samrådsförslag för översiktsplan för Nacka kommun från Naturskyddsföreningen i Nacka och Saltsjöbadens Naturskyddsförening.

Sammanfattning

- Förändringarna jämfört med gällande översiktsplan är svåra att upptäcka och borde ha markerats tydligare.
- Vi delar den övergripande inriktningen med förtätning närmast Stockholm och utveckling av lokala centra.
- Utbyggnadstakten är alldeles för hög, viktiga naturområden hotas av exploatering
- Viktiga begrepp som ekosystemtjänster och resiliens behöver föras in i Nackas stadsplanering. Nacka måste planeras utifrån social-ekologiska principer.
- Konsekvenser av klimatförändringarna och en kommande oljetopp/peakoil måste analyseras.
- Lagg ned planerna för Östlig förbindelse.
- Utred en Nacka-Värmdögren av Saltsjöbanan och spårtrafik/linbana mellan NV Sicklaön och Nacka centrum. Inför ett spårreservat längs med Värmdöleden för att möjliggöra framtida spårtrafik till Värmdö.
- Reservera för dubbelspår från Saltsjö-Järla till Slussen.
- Trafikens barriäreffekter behöver åtgärdas, utred ytterligare överdäckningar av Värmdöleden och andra vägar.
- Större hänsyn måste tas till den regionala grönstrukturen. Flera förslag i översiktsplanen innebär försvagningar av de gröna kilarna och lokala gröna samband.
- Slutsatserna i Miljökonsekvensbeskrivningen är alldeles för optimistiska, planen bryter mot flera miljömål som Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv och En god bebyggd miljö.

Inledning.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Saltsjöbadens Naturskyddsförening har tagit del av handlingarna angående revideringen av Nacka kommuns översiktsplan. Den reviderade översiktsplanen är i stora drag identisk med den nu gällande översiktsplanen men den är uppdaterad med den pågående planeringen t.ex. vad gäller att bebygga delar av Ryssbergen. De stora dragen gällande Nacka kommuns planeringsinriktning kvarstår. Likadant är underlaget och konsekvensbedömningen i stort oförändrad.

Detta gör att de synpunkter vi framförde i remissvaret på utställningen av förslag till översiktsplan också kvarstår. Vi kan fortfarande stödja huvuddragen i översiktsplanen om att bygga och förtäta på västra Sicklaön och utveckla de lokala centrumen i övriga kommundelar.

Men däremot vill vi starkt kritisera att flera av de största förändringarna jämfört med gällande översiktsplan inte tydligt redovisas i materialet. Det borde ha framgått tydligt i sammanfattningen och på kartan att t.ex. delar av Ryssbergen föreslås bebyggas och att naturområdet norr om Värmdöleden fram till gränsen för Nyckelvikens naturreservat nu betecknas som medeltät stadsbebyggelse. Dessa förändringar är svåra för att inte säga omöjliga att upptäcka om man inte mycket noggrant studerar gällande plankarta och jämför med förslaget.

Den vision som presenteras och de övergripande målen kan vi i stort instämma i även om vi menar att det vore bättre med en mer återhållsam byggtakt och att alltför många värdefulla naturområden kommer att exploateras. Den stora och snabba tillväxten är svärförenlig med flera av de miljömål som Nacka kommun har antagit.

Det är lätt att hålla med om mycket av det som står i översiktsplanen men det beror till stor del på att det är oprecist och luddigt formulerat. Många gånger är det så svävande att det är svårt, för att inte säga omöjligt, att ta ställning till förslagen.

I föreningens remissvar över utställningsförslaget till översiktsplan 2012 skrev vi att det är glädjande att gröna dalen i Fisksätra och Ryssbergen betecknades som naturområden på plankartan. Vi måste nu uttrycka vår stora besvikelse över att Gröna dalen nu är ett utredningsområde och att delar av Ryssbergen föreslås bebyggas. De förändringar som görs på plankartan innebär att mer natur kan exploateras med stöd av översiktsplanen, förutom Ryssbergen och Gröna dalen gäller det områdena runt Kummelbergets industriområde och området mellan Värmdöleden och Nyckelvikens naturreservat. Även formuleringar om att utvidga Nyckelvikens naturreservat åt nordost till Drottninghamn är borttagna.

Nedan följer våra viktigaste synpunkter på förslaget till översiktsplan och förslag till förbättringar.

Vision och övergripande mål – hållbar utveckling.

Eftersom översiktsplanen ska leda till ett hållbart Nacka så behöver begreppet hållbar utveckling definieras. Vi kritiserade hur begreppet utvecklades i den nu gällande översiktsplanen och kan konstatera att texten inte ändrats men att man nu använder en annan bild för att illustrera hållbar utveckling.

Ett sådant försök görs också men vi anser inte att det analysen är tillräckligt djup för att man ska förstå vad en verkligt hållbar utveckling innebär.

Naturvårdsverket uttrycker sig lite tydligare angående hållbar utveckling:

”Hållbar utveckling handlar inte bara om en god miljö, utan växer fram i samspelet mellan tre ömsesidigt beroende delar – ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Det kan till exempel betyda att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämlikt samhälle och en förstörd miljö. Samhället bör i stället anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål och där vi långsiktigt investerar i dessa resurser.”

Här blir det tydligt att ekonomisk tillväxt inte får ske på ett sätt som förstör miljön och att samhället måste anpassas till de ramar som naturen sätter. En bättre bild av hållbarhet får man om man ser de ekologiska systemen som ramarna för all vår verksamhet. Utan en fungerande biosfär har vi över huvud taget ingen ekonomi att tala om. Den modell som används i översiktsplanen, att det är tre aspekter av hållbarhet som ska balanseras mot varandra, börjar mer och mer ersättas av ett synsätt där den ekologiska hållbarheten just utgör själva ramen för ett hållbart samhälle.

Vi saknar också viktiga begrepp som ekosystemtjänster och resiliens. Ekosystemtjänster är de gratistjänster som naturen utför som t.ex. pollinering, dagvattenrening, klimatutjämning, luftrening m.m.

Resiliens handlar om ett systems förmåga att hantera och anpassa sig till förändringar. Resiliens i både samhälle och ekosystem blir allt viktigare för att hantera de påfrestningar som klimatförändringarna och annan miljöpåverkan innebär.

Så här beskriver Stockholm Resilience Centre betydelsen av resiliensbegreppet:

”Resiliensbegreppet innebär ett helt nytt angreppssätt för att analysera de stora globala utmaningar vi står inför. En ökad förståelse av resiliens i sammanflätade system av människor och natur (så kallade socio-ekologiska system) blir allt viktigare för att klara av de påfrestningar som klimatförändringarna och annan miljöpåverkan innebär.

Det som utmärker resiliensbegreppet är dels att det så tydligt fokuserar på samverkan mellan ekologiska och sociala system, dels att det inte förutsätter en linjär, förutsägbar utveckling. Strategier baserade på resiliensbegreppet innebär därför att vi måste förvänta oss överraskningar och stärka systemens förmåga att anpassa sig till framtida förändringar.”

Utmaningar och målområden.

Under rubriken ”*Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald*” beskrivs några av de värden naturen har för människors hälsa och för biologisk mångfald. Det är bra men här skulle vi vilja att man hade ett tydligare ekosystemtjänstperspektiv. Naturen är inte bara bra för människors välbefinnande utan helt nödvändig för vår själva existens.

Naturen utför många gratistjänster som ofta glöms bort när det föreslås exploatering av grönområden. Även om ett naturområde inte hyser några sällsynta arter eller om det inte är välbesökt av människor kan det ändå vara av stor betydelse som luftrenare och för dagvattenhanteringen, eller som spridningsväg för pollinerande insekter, för att ta några exempel på viktiga ekosystemtjänster. Trots att Nacka kommun har genomfört ett större projekt om ekosystemtjänster i planeringen har det inte fått något genomslag i den reviderade översiktsplanen. Begreppet ekosystemtjänst omnämns bara en gång, på sid 18.

Vi menar att ekosystemtjänstanalyser borde göras för att tydligare belysa värdet av naturen och vilken kapacitet olika ekosystemtjänster har. Sådana ekosystemtjänstanalyser kan sedan utgöra underlag för planering av olika områden så att man kan undvika att försämra ekosystemtjänsterna och istället förbättra dem och stödja dem. På så sätt kan vi planera för ekologisk resiliens. Det gjordes ett sådant arbete för Västra Sicklaön men vi har tyvärr inte sett hur det har använts i planeringen.

På sid. 25 kan man läsa att *”Befintliga naturområden kan behöva ges ett nytt innehåll och ny karaktär med hög kvalitet vad gäller utformning och innehåll”*. Detta är något vi ställer oss mycket frågande inför. Vad menas egentligen? Det verkar som att man tror sig kunna ”bygga om” naturen så att den passar oss bättre. Ett allvarligt feltänk enligt vår mening. Människor föredrar oftast orörd natur framför mer konstgjorda miljöer.

Ett av målen som föreslås är *”En långsiktig hållbar utveckling av båtlivet”*. Men det framkommer inte vad det innebär. Det står att behovet av båtplatser är stort och att det är en utmaning. Men inte hur båtlivet ska vara utformat, hur många bryggplatser vi kan ha och var de kan ligga med hänsyn till vattenmiljö, bad, fiskereproduktion etc. Det måste inkluderas för att kunna ge vägledning.

I översiktsplanen redovisas svaga samband i grönstrukturen. Detta är mycket lovvärt men samtidigt föreslås ökad exploatering i flera av de identifierade svaga sambanden. Det gäller sambandet mellan Aborrträsk naturreservat där exploatering föreslås i Dalkarlskärret (Bootippen), mellan Erstavik och Flatenområdet i Stockholm samt mellan Skogsö naturreservat och Erstavik där det nu föreslås att Gröna dalen skall utredas. Där föreslås arbetsplatsområden i Ältaberg vilket skulle försvaga grönstrukturen där ytterligare. Här bör snarare ekodukter anläggas till nytta för djur- och växter såväl som människor.

I översiktsplanen sägs att ”*Nacka har betydelse för den regionala grön- och blåstrukturen*”. Ett viktigt och helt korrekt påstående som tyvärr inte följs upp av konkreta förslag. Det är till och med så det finns förslag i översiktsplanen som direkt hotar den regionala grönstrukturen, förutom vid Älta så gäller det även Kil i Boo som föreslås som arbetsplatsområde.

Andra viktiga frågor som inte i tillräcklig utsträckning berörs är buller och luftföroreningar. I synnerhet bullersituationen är mycket allvarlig och enligt miljökonsekvensbeskrivningen kommer miljömålet om att minska störningar från trafikbuller inte att klaras. Om västra Sicklaön ska kunna förtätas måste bullerproblematiken lösas. Även många natur- och rekreationsområden är bullerstörda. Inte minst gäller det Nackareservatet-Erstavik som är av riksintresse för friluftslivet men även t.ex. Nyckelviken och Velamsund är till vissa delar bullerstörda. Vi efterlyser åtgärder mot störande trafikbuller i dessa områden.

Stadsbyggnadsstrategier

Även här kan vi instämma i mycket av det som sägs men vi har några allvarliga invändningar när det gäller trafiksystemen. Som vi nämnt tidigare så går inte målet om hållbarhet ihop med att bygga fler biltrafikalstrande vägar. Planerna på Östlig förbindelse bör skrotas omedelbart.

Det sägs i förslaget att förbättringarna i vägnätet ska förhindra trafikinfarkter. Men att bygga fler vägar löser inte trafikproblemen eftersom nya vägar genererar mer trafik. Detta fenomen, inducerad trafikökning, är mycket väl belagt av forskare men tyvärr någonting som samhällsplanerare och politiker tycks ha mycket svårt att ta till sig. Nackas egna trafikprognoser visar att trots nya vägar så kommer situationen att bli ohållbar i en nära framtid. Sedan är förstas frågan hur mycket bil vi kan åka i framtiden med de begränsningar vi nämnt tidigare. I detta avseende andas förslaget till översiktsplan alltför mycket ”business as usual” utan nödvändiga insikter i vilken omställning vi behöver göra.

Spårtrafik för NV Sicklaön bör studeras. Man skulle kunna knyta ihop Henriksdal/Finnboda/Kvarnholmen med centrala Nacka via Nacka strand med spårtrafik.

Vi anser att spårtrafik från Slussen till Mölnvik på Värmdö via Nacka forum och Orminge bör utredas. Vi hänvisar till rapporten *Hållbara förbindelser* som Naturskyddsföreningen i Stockholms län tog fram år 2007. En sådan Nacka-Värmdöbana borde utredas. Rapporten finns på: <http://www.naturskyddsforeningen.se/Regional%20Office%20Files/Kretsar%20och%20länsförbund/Stockholm/Stockholms%20länsförbund/rapporter/07%20hallbarforbindelser.pdf>. För att klara framtida ökat behov av kollektivtrafik bör dubbelspår reserveras från Saltsjö-Järla till Slussen och i framtiden en förlängning av Saltsjöbanan till Södra station för att nå pendeltågen (det är märkligt att man inte utrett att förlänga Saltsjöbanan via befintlig järnvägstunnel till Södra station när man ändå bygger om Slussen).

Vi vill uppmärksamma på att Värmdö kommun i sin översiktsplan säger att man på sikt vill ha spårtrafik till Mölnvik och har ett spårreservat markerat på plankartan. Men spårreservatet har ingen fortsättning i Nacka kommun. Tidigare fanns ett spårreservat längs med Värmdöleden markerat även i Nackas översiktsplan och det bör återinföras för att inte omöjliggöra framtida spårtrafik till Värmdö.

Det dröjer många år innan tunnelbanan är på plats samtidigt som situationen redan idag är ohållbar för kollektivtrafikresenärerna. Det behövs också lösningar på kort sikt som att sätta in bussar som inte har Slussen som slutdestination utan som går vidare genom stan. Problemet kan vara att bussarna fastnar i köer i stan men det kan avhjälpas med utökade/höjda trängselskatter, fler busskörfält och mobility management-åtgärder.

Dessutom är ett väl utbyggt och sammanhängande cykelvägnät är en central del i ett hållbart trafiksystem. Cykling bör underlättas i alla planer. Även utökad pendelbåttrafik bör införas men det är viktigt att båtarna är energi- och utsläppsnåla.

Det är bra att svaga samband i grönstrukturen pekas ut och var det finns behov att förbättra tillgängligheten till grönområden. Detta är mycket viktiga frågor som måste beaktas i den fortsatta planeringen och i kommande detaljplaner. Vi vill uppmärksamma att flera förslag i översiktsplanen försvagar de gröna sambanden.

Vi menar att man inte ensidigt måste satsa på att bygga ut det kommunala VA-nätet utan att småskaliga ekologiska lösningar också ska tillåtas. Det finns ett antal systemfel med storskaliga avloppslösningar, bl.a. att man blandar rent dricksvatten med livsnödvändiga näringsämnen för att sedan ”rena” vattnet och försöka ta tillvara näringsämnena igen. Möjligheterna till återvinning av näringsämnen begränsas av att slammet innehåller tungmetaller och andra giftiga kemikalier.

Översiktsplanens underlag

Avsnittet Naturvärden och viktiga rekreationsområden har uppdaterats med texter om ekosystemtjänster och att biotopkartor behöver tas fram vilket givetvis är bra. Men trots att kunskapsläget om naturvärdena ökat då ett flertal naturvärdesinventeringar gjorts under de senaste åren återges inte något av detta i det nu aktuella materialet. T.ex har Skogsstyrelsen registrerat flera nya nyckelbiotoper i västra Velamsund. I Ryssbergen har en naturvärdesinventering gjorts som klassar en stor del av området som högsta naturvärde, klass 1. När översiktsplanen nu revideras bör den nya kunskap som finns om naturvärdena i kommunen arbetas in i underlagsmaterialet.

Vi vill här betona vikten av att även inventera de små tätortsnära naturområdena eftersom även de kan ha höga naturvärden förutom att vara viktiga närrekreationsområden. Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har själva inventerat en stor del av dessa mindre grönområden i Boo. Inventeringen har utförts enligt SIS-standard för Naturvärdesinventeringar. Vi kan konstatera att de flesta inventerade områden har påtagligt till högt naturvärde och några områden når upp till högsta naturvärde. Vi håller nu på att sammanställa inventeringen i en rapport men vi bilägger kartor med de naturvärdesobjekt vi identifierat med detta remissvar. Inventeringar pågår fortfarande och kartorna kan komma att justeras något.

Vi vill här särskilt uppmärksamma det större sammanhängande område som sträcker sig från Mensättra våtmark till Värmdöleden som vi anser med råge uppnår kvaliteter, både naturvärdesmässigt och rekreationsmässigt, för att förordnas som naturreservat.

Mark- och vattenanvändning

Nedan kommentar vi några av de områdesvisa riktlinjer som anges i översiktsplanen.

Bt 1. Nv Sicklaön

Vi anser att Trolldalen på Henriksdalsberget ska bevaras i sin helhet och ingå i ett naturreservat som omfattar Svindersviken med Ryssbergen och Svindersvik. Med tanke på den kraftiga expansionen bör spårtrafik eller linbana planeras för området för att koppla ihop området med centrala Nacka. Överdäckning av Värmdöleden bör utredas.

Bt 2. Alphyddan – Finntorp

Här finns viktiga närrekreationsområden som bör värnas. Värmdöleden utgör en kraftig barriär och bullerkälla. Här bör överdäckning utredas.

Bt. 3 Sickla

Här finns möjligheter till förtätning men området är stört av buller och luftföroreningar från vägtrafiken. Här bör överdäckningar/nedgrävningar av vägar utredas.

Bt 5. Centrala Nacka

Här förslås en mycket kraftig utbyggnad. Vi ser att det finns möjligheter till förtätning men inte i den utsträckning som föreslås. Förslaget innebär exploatering av den södra delen av Ryssbergen, något vi finner helt oacceptabelt. Ryssbergen har unika värden, inte minst med tanke på läget, och bör bevaras som närskogsområde för Nacka stad. De delar som föreslås att exploateras är de mest lättillgängliga

delarna av det annars mycket kuperade och något svårtillgängliga området. Verksamhetsområdet som planeras i Ryssbergen kan istället förläggas t.ex. till det planerade verksamhetsområdet vid nuvarande ICA Maxis parkering.

Förslaget anger att överdäckning av Värmdöleden är aktuell vilket vi ställer oss positiva till. Se under Bt 1 ang spårtrafik.

Bm 1. Skogalund – Ektorps – Saltängen

Här har gränsen för området flyttats norrut till gränsen för Nyckelvikens naturreservat vilket gör att det idag obebyggda området mellan Värmdöleden och naturreservatet kan bebyggas. Denna förändring är mycket svår att upptäcka om man inte noggrant studerar och jämför plankartorna. Vi är negativa till att öppna upp detta område för exploatering.

Bm 2. Björknäs – Eknäs

Här föreslås viss förtätning av Björknäs centrum vilket vi anser kan vara bra men viktigt är att bevara de mindre grönområdena som har höga naturvärden såväl som stor betydelse som närmiljöområden för boende, förskolor, skolor m.m. Se bilaga med naturvärdesinventering för Boo.

Bm 5. Telegrafberget

Vi motsätter oss helt att Telegrafberget exploateras med bostäder. Området är mer lämpligt som det arbetsplatsområde det är idag. Att bygga ett bostadsområde i ett så perifert läge strider helt mot översiktsplanens intentioner. Områdets utbredning på plankartan stämmer inte överens med den beslutade detaljplanen, exploateringsområdet är större än vad som visas och avståndet mellan Telegrafbergets bostäder och Kummelbergets industriområde är mycket mindre än vad som visas.

Bm 6 Stensö – Älta centrum

Här anser vi att förtätning är möjlig men bostadsnära grönområden måste sparas.

Bm 7. Fisksätra

Fisksätra holme har stor betydelse som närrekreationsområde samtidigt som den också har höga naturvärden framförallt knutna till gamla ekar och gamla tallar.

Bm 11. Dalkarlsängen

Området har höga naturvärden, bl.a. två nyckelbiotoper, och är en viktig länk i grönstrukturen i Boo och bör inte exploateras på ett sådant sätt att naturvärdena försvinner. Nu har det delvis redan skett då värdefull skogsmark tagits i anspråk för en tillfällig återvinningsstation.

Bg 7. Hasseludden – Kummelnäs

Vi vill uppmärksamma på att de flesta naturområdena i området har höga naturvärden enligt den inventering som vi gjort tillsammans med Boo Miljö- och Naturvänner. Vi vill särskilt lyfta upp skogarna runt det gamla Porsmosseverket som mycket skyddsvärda, se bilaga med naturvärdeskartor.

A 3. Område norr om Värmdöleden

Området utgörs av skogsmark med höga naturvärden, klass 2 enligt vår egen naturvärdesinventering. Det ingår i ett större sammanhängande grönområde som sträcker sig upp till Mensättra våtmark och området är utpekad i grönprogrammet som spridningskorridor och på översiktsplanens plankarta som ett svagt grönt samband. Området bör skyddas som naturreservat hela vägen från Värmdöleden till Mensättra våtmark.

A 4. Kil

I detta område finns nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt registrerade av Skogsstyrelsen. Även övriga delar av området har naturvärden i form av gammal hållmarkstallskog. Vi anser att området är en del av Nacka-Värmdökilen och därmed en del av den regionala grönstrukturen. Möjligen skulle vissa verksamheter kunna lokaliseras i områdets kanter men att spränga bort hela eller delar av hållmarkerna anser vi vara helt oacceptabelt. Bergen fungerar också som bullerskydd för den befintliga bebyggelsen.

A 6. Område vid Saltsjöbadsleden

Delar av området är helt olämpliga att exploatera. Den sumpskog som ligger mellan Saltsjöbadsleden och gamla Saltsjöbadsvägen bör under inga omständigheter exploateras. Ett exploateringsprojekt har redan avfärdats av Nacka kommun. Våtmarker är mycket viktiga för den biologiska mångfalden och för de viktiga ekosystemtjänster de ger.

A 7. Område vid Saltsjöbanan

Grönområdet utgör en viktig länk mellan Skogsö och Erstavik och bör inte exploateras. Viktigt att stärka det gröna sambandet t.ex. genom en ekodukt.

A 8. Ältaberg, A 9 Område söder om Tyresövägen och A 10 Område norr om Tyresövägen
Här är det viktigt att exploatering inte försvagar det redan svaga sambandet mellan Erstavik och Flatenområdet. Om exploatering ska ske bör kompensation ske för att stärka sambanden t.ex. genom ekodukter.

N 1 Ryssbergen

Hela området bör bli naturreservat och den föreslagna exploateringen utgå.

N 2 Nyckelviken

Naturreservatet bör utvidgas åt nordost så att Drottninghamnsområdet ingår i reservatet. Nyckelvikens ekbestånd är unikt och bör ges hög prioritet för skötsel så att naturvärdena inte går förlorade.

N 4 Skuruparken

Är beslutat som naturreservat men överklagat till regeringen. Antalet stugor bör minimeras för att tillgängliggöra hela Skuruparken för rekreation och friluftsliv.

N 3 Skarpnäs

Vi vill inte se någon utvidgning av Kummelbergets industriområde.

N 8 Rensättra

Vi välkomnar att området föreslås som naturreservat.

N 10 Velamsund – Ramsmora

Ramsmora bör bli naturreservat tillsammans med Rensättra. Då skyddas en viktig del av Nacka-Värmdökilen som idag är ett svagt avsnitt i kilen. Hästverksamheten på Velamsund får inte överstiga vad som är miljömässigt hållbart för området.

N 14 Sågtorp – Drevinge

Vi välkomnar att ingen nyexploatering bör förekomma. Området borde bli naturreservat tillsammans med övriga Erstavik.

N 15 Erstavik

Nacka kommun bör ta initiativ att tillsammans med Erstavik och Länsstyrelsen bilda naturreservat av hela Erstaviksområdet, inkl. öarna. Vi ser att en utarmning av naturvärdena pågår i Erstavik med nuvarande markanvändning.

N 16 Skogsö

Vi instämmer i att ingen nyexploatering bör ske. Se Bm 7 angående strandpromenad.

N 21 Sumpholmen

Bör ingå i Skogsö naturreservat och delvis beläggas med tillträdesförbud i form av fågelskyddsområde.

V 7 Erstaviken

Det står att inre delen av Erstaviken föreslås bli nytt ESKO-område, vi vill påpeka att denna mening finns i nu gällande översiktsplan, det är med andra ord inget nytt ESKO utan redan beslutat.

V 8 Neglingeviden

Vi instämmer i att restriktivitet bör råda vad gäller nya anläggningar och bryggor.

V 9 Vårgårdssjön

Vi stöder skrivningen i översiktsplanen om att ta bort olovliga bryggor och att inga nya anläggningar ska tillkomma. Även här står det att området föreslås bli nytt ESKO-område fast det redan står så i den antagna översiktsplanen.

V 11 Ältasjön

Viktigt att vegetationsborttagning sker med hänsyn till bl.a. fågellivet i Ältasjön.

V 12 Insjön

Hästverksamheten måste anpassas till vad som är hållbart bl.a. vad gäller näringsläckage till Insjön.

V 14 Bagarsjön

Om en strandpromenad anläggs måste stor hänsyn tas till djurlivet så att inte t.ex. häckande fåglar störs.

Följande områden anser vi bör bli naturreservat:

- Svindersviken med hela Ryssbergen, Trolldalen och Kvarnholmens grönområde.
- Drottninghamnsområdet (Nyckelvikens utvidgning).
- Erstavik inklusive Sågtorp-Drevinge.

- Ramsmora – Rensättra.
- Mensättra – Backeböl.

Miljökonsekvensbeskrivning.

Vi anser att bedömningarna i MKB:n är för optimistiska. Den mycket kraftiga utbyggnad som föreslås kommer att få väldigt negativa konsekvenser för bl.a. biologisk mångfald och för rekreation och friluftsliv. Även om vissa områden avsätts som naturreservat kan det inte kompensera för förlust av andra naturområden.

Det är bra att buller redovisas på karta men vi skulle också vilja att halter av luftföroreningar och partiklar redovisas på liknande sätt.

Vi har en del synpunkter på den samlade bedömningen. Bedömningen sammanfattas med ett glatt, liknöjt eller surt ansikte. Vi tycker att det liknöjda ansiktet liknar det glada alldeles för mycket, vid en snabbtitt ser det ut att vara en mängd glada ansikten och intrycket blir att planen bidrar till att uppnå de flesta miljömål.

Vi anser att många av de liknöjda ansiktena borde istället vara sura. T.ex. när det gäller målet om Begränsad klimatpåverkan. Planförslaget innehåller stora vägsatsningar som Östlig förbindelse som kommer att öka biltrafiken och därmed utsläppen. Sedan så undrar vi vad det finns för underlag för att hävda att planen verkligen bidrar till minskad trafik. Satsning på tunnelbana nämns men frågan är om det per automatik kommer att minska biltrafiken? Hur attraktiv kommer en tunnelbana i Nacka att bli? Hur kommer det att fungera med omstigningar mellan bussar och tunnelbana? Vi anser att det behövs mer underlag för att kunna göra en rimlig bedömning.

Vi menar att förslaget inte bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv. Värdefulla naturområden kommer även i fortsättningen att exploateras i Nacka. Något som saknas är en analys av hur grönstrukturen påverkas, både inom Nacka och mellan Nacka och grannkommunerna. Vi ser att flera förslag direkt hotar grönstrukturen och att ett förverkligande av översiktsplanen skulle begränsa spridningsmöjligheterna för djur- och växter i framtiden samt även påverka friluftslivet negativt.

Vi reagerar också mot den optimistiska bedömningen att planförslaget skulle bidra till Hav i balans samt levande kust och skärgård. Det nämns att ”den tillkommande bebyggelsen längs kommunens kuststräckor kan komma att påverka kuststräckan om utbyggnaden inte sker med hänsyn till de värdena områdena besitter”. Nu finns det tyvärr inga garantier för att tillräckliga hänsyn kommer att tas och erfarenheterna av tidigare och pågående byggen förskräcker. Att bygga ut det storskaliga VA-nätet är inte en lösning på havsmiljöproblemen, som vi tidigare nämnt finns det flera systemfel med sådana lösningar.

Det hävdas att planförslaget inte påverkar målet Ett rikt odlingslandskap men ändå visas ett glatt ansikte. Borde det inte vara ett liknöjt ansikte i så fall? Planen bidrar ju inte till att målet nås även om det kanske inte direkt motverkar det heller. Vi vill gärna framföra att vi har en mycket dyster bild av möjligheterna för Nacka att uppfylla miljömålet. Situationen för arter knutna till jordbrukslandskapet är verkligen inte bra i Nacka och utvecklingen tyvärr negativ i t.ex. Erstavik.

Vi saknar underlag för många av slutsatserna i MKB:n och den känns därför inte helt trovärdig.

Bilaga

Vi bilägger fyra kartor över Boo där vi redovisar det preliminära resultatet av den Naturvärdesinventering som Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner gjort. På kartorna redovisas naturvärden enligt följande:

- Mörkrött – Högsta naturvärde, klass 1
- Rött – Högt naturvärde, klass 2
- Orange – Påtagligt naturvärde, klass 3
- Gult – Visst naturvärde, klass 4

Naturskyddsföreningen i Nacka

Saltsjöbadens Naturskyddsföreningen

Ronny Fors

Gudrun Hubendick